

Milý příteli,

přijměte prosím vřdně toto DiViDíčko, a potěšte se s ním (lze se s ním těšit česky, švédsky, anglicky i německy). Chcete-li se, po poslechu celého programu, potěšit i s hudbou, pak ji tam najdete jednak jako samostatný zvukový soubor *.wav, jednak (zhuštěný) jako *.mp3.

Na třicetileté válce toho moc k potěšení nebylo; to je pravda. A když si člověk uvědomí, jak probíhala, o co všechno v ní šlo a hlavně o co v ní pak už vůbec nešlo, tak je třeba opravdu značný časový odstup, aby se o ní vůbec mohlo mluvit, kreslit, ba i psát noty.

Vznešeně řešeno, hudba má vystihovat ducha. Duchem války je ovšem krást, takže autor hudby se rozhodl postupovat jinak. Melodie, kterou možná neznáte, je zlidovělá švédská „**Värmland du sköna**“, něco jako naše „Švédy krásné, Švédy mé“, a taky je to znělka švédského zahraničního vysílání. Tady symbolizuje Švédsko, a to v nejrůznějších obměnách. Do ní se hned po začátku vlévá naše smetanová **Vltava**. Ale pořadě:

Pražská defenestrace, kterou vše začalo, je podložena **Chopinovou Revoluční** spolu s mírně nezvyklou melodií, nejprve z **Vltavy**, pak **Moravo – Moravo**, ba i **Zachovej nám, Hospodine**. Tou je ale – coby císařskou hymnou – udušena, a to až do **Beethovenova smutečního pochodu**. Nepomůže ani dánský výboj za zvuků **Schumannovy Severské písně** (s akronymem na jméno Gade), až teprve Gustav Adolf, král švédský, se rozhodne vložit svůj meč na příslušnou misku vah osudu, jsa podmalován **švédským Värmlandem**, tentokrát coby řízným polnice hlasem se **střídáním taktu 5/4 – 5/4 – 3/4 – 6/8**. Čtyři akordy Smetanova **Vyšehradu** ohlásí ukončení války – dočasné, jak naznačují následující čtyři akordy v moll. Melodie **Tří tamborů** nám prozradí otevřený vstup Francie na válečnou scénu. Čechy krásné, Čechy mé tkli zprvu v dur, záhy jim však nezbyde než lkát v moll a pojit se se švédským **Värmlandem**, tentokrát **pochodovým**. Brzy jsou vystřídány **Moravou – Moravou**, nad níž se na začátku hvízdá povědomý **Värmland**. Je pravda, že krásný hrad Sovinec neleží zrovna **Tam u Králového Hradce**, ale přesto český posluchač nezaváhá, co ho čeká. A taky jo: kanonýr Jabůrek se předvádí na scéně. Poté autor hudby kradl až i sám u sebe, totiž odhodlaný **Verbuňk**, za jehož doznívání se stockholmské museum plní ukořistěnými rakouskými prapory. Poněkud **pizzicato** hraný a činely podmalovaný **Värmland**, pro změnu v původním třídobém rytmu, pokračuje odlehčenou zvonkohrou při odchodu vojsk na Slezsko. Pro jezdecká extempore dodal Schumann svého **Divokého jezdce**. Tvrdý střet formací císařských a švédských u Třebele zobrazuje bojově pochodové střídání **Zachovej nám Hospodine a Värmlandu**, pročesávané kartáči, šrapnely a střelbou pěchotních zbraní na neustálého stoupání (melodie i napětí). Nad (pro změnu původní) mírovou improvizací Osnabrückou se pak vznáší povědomý polnice hlas, který, jak obvykle v historii, spolu s bubínky přehluší a vytěsní nějaká ta mírová jednání. Jízda si opět přijde na své se **Schumannovým Divokým jezcem**. Nebudu dál prozrazovat, co se za lehce rytmicky zkarikované **Beethovenovy** sonáty **Měsíční noci** (s **Värmlandskou melodií**) odehrává v půl třetí ráno **Na Bílé hoře**, kde **Pec nám spadla**, spolu s pobořenými hradbami. Nastává chvíle autorského lkaní nad obsazením půlky Prahy. Naštěstí **Smetanova Vltava** pomůže málo oblečenému Coloredovi k útěku přes řeku a k formaci odporu. Vltava je za současně znějícího **Värmlandu** svědkem štetavých krádeží a mizení majetku. Reminiscence na **Ktož sú Boží bojovníci** vyznívá nadarmo po důkladné rekatolizaci, připomenuté melodií hymny **Zachovej nám, Hospodine**, k nevoli Jana Amose; principiální problémy emigrace při hodnocení politické situace doma se projevují ve vši tvrdosti. Pražáci si až teď (a nikoli při bitvě na Bílé Hoře!) hrají na harmoniku svou **My Prahu nedáme**, a **Gaudeamus igitur** vyprovází studenty i měštěny k boji. **Trombonový Värmland** se ovšem znovu hlásí: změnil se v polnici a bubny. Dobytí Tábora se v hudbě hlásí opět **chorálem Božích bojovníků a zákona jeho**. Wittenberg a příchod dalších švédských armád ku Praze je doprovázen jako obvykle **Värmlandem**, byť pro Švédy těžko poznatelným: je to tentokrát jen rytmická formace „polnicové verze“ v bubínkách. Než všeho do času, v Münsteru byla konečně podepsána mírová dohoda podbarvená nejprve volnou improvizací, poté zvláště tklivou **Vltavou**, až nakonec nade vším vítězí **Beethovenova Óda na radost**, do níž se rádi vpletou francouzští **Tři tamboři**, rakouské **Zachovej nám Hospodine** i švédský **Värmland (původní)**. S Värmlandem se pak kontrapunktuje **Vltava**, aby obě melodie byly vystřídány císařskou hymnou, a vše se – jako Smetanova Vltava na konci – rozplývá ve **znělce Vyšehradu**. (Na rozdíl od Smetanova pojetí se sem přivinou navíc i **Čechy krásné**, i švédský **Värmland**.) Na závěr, při titulcích, jen člověk žasne, jak **Beethovenova** panevropská **Óda na radost** dokáže podivuhodně zvládnout a strávit postupně **Zachovej nám, Hospodine, Marseillaisu, Vyšehrad** (na dominantě), ba dokonce i původní tříčtvrteční švédský **Värmland** (Óda přitom zůstává čtyřčtvrteční!), ano i **Moravu, Moravu**. Tři řízné akordy **znělky** naší firmy (Charles Multimedia Education) pak jen udělají konečnou tečku za celou historií.

Kéž Vás toto všechno na syntezátoru Yamaha PSR 1100 zhnětené, spolu s výbornou grafickou prací naší laboratoře sešité, potěší tak, jak to potěšilo nás, když jsme to dělali!

Jan Obdržálek